

Samenvatting op hoofdlijnen
huidige situatie sectoren, trends,
concurrentie, visie en doen

ALGEMEEN	Huidige situatie	Trend	Concurrentiepositie	Visie	Doen
	<ul style="list-style-type: none"> Aantrekkelijke woonomgeving met hoogwaardige woonmilieu's Stad Groningen en regio Sterk kennis- en onderwijsveld in Groningen Stad en regio (Universitair, Hogescholen en MBO) Ligging aan Werelderfgoed en kwetsbaar natuurgebied 	<ul style="list-style-type: none"> Toenemend belang economische regio's Doorgaande transformatie naar de kenniseconomie Groeiende aandacht voor gevolgen mariene milieu en Eemsestuarium Economisch onzekere tijden, lastige financiering, investeringsbereidheid neemt af Vergrijzing en dalende bevolkingsaantallen in de regio, trek naar Steden. Duurzaamheid is een groeimarkt 	<ul style="list-style-type: none"> Relatie Stad Groningen en regio Groningen Assen in ontwikkeling, relatie Duitsland matig ontwikkeld Samenwerking andere havens op meerdere aspecten in ontwikkeling Samenwerking met kennis- en onderwijsinstellingen goed op schema Milieu- en natuurkwaliteit leefomgeving vragen extra inzet en aandacht ondernemingen, meer dan elders Up front investeringen hebben afgelopen jaren geleid tot moderne havenfaciliteiten Dreiging personeelstekorten in specifieke functies 	<ul style="list-style-type: none"> De Eemsdelta is in 2030 het belangrijkste haven- en industriegebied van Noord-Nederland Inzet op verdere samenwerking economische regio's en havens Doorzetten samenwerking met kennis- en onderwijsinstellingen Economische groei in balans met leefomgeving ontwikkelen Verdiene met duurzaamheid 	<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking met SXC Samenwerking Branche Organisaties Zeehavens, Niedersachsen Ports en Waddenzeehavens Intensivering samenwerking haven Lauwersoog Doorzetten ecoportscertificering Inzet op ontwikkeling gezamenlijk vestigingsbeleid

ENERGIE	Huidige situatie	Trend	Concurrentiepositie	Visie	Doen
	<ul style="list-style-type: none"> Vanaf 2015 aanwezig vermogen ruim 9.000 MW Diversiteit energieaanbod Discussie over kolen 	<ul style="list-style-type: none"> Internationalisering energievoorziening en handel Vernieuwing productiecapaciteit Groei totale energievraag Europa Toename aandeel hernieuwbare bronnen (wind, zon, biomassa) Groei decentrale energieopwekking Beperken CO2 emissie Hergebruik van reststromen (restwarmte, CO2) Verschuiving elektriciteit naar warmteproductie Toename aandeel elektrisch transport en vervoer 	<ul style="list-style-type: none"> Voldoende capaciteit van kade en terreinruimte voor biomassa op- en overslag en assemblage windmolens strategische opslag energievoorraden Korte afstand tot aan te leggen windparken op Noordzee Korte afstand tot lege gasvelden op Noordzee voor CO2 opslag Huidige aanwezigheid en potentie voor nieuwe CO2 en reststromengebruikers Kansen MKB dienstverlening Onvoldoende technisch personeel (wind) 	<ul style="list-style-type: none"> Eemshaven belangrijke offshore windhaven Op- en overslag van biomassa Clustering met grote energievragers Verbindingen als buisleidingenstraat voor (rest) stoffen en warmtetransport Doelstelling CO2 uitstoot in de haven- en industriegebieden: 2015: 100%, 2030: 60%. Versterken kennis- en onderwijsclusters rondom energie en off-shore wind 	<ul style="list-style-type: none"> Aantrekken energie-intensieve activiteiten Realisatie heliport en de ontwikkeling van de Beatrixhaven Aantrekken gespecialiseerde MKB bedrijven

	Huidige situatie	Trend	Concurrentiepositie	Visie	Doen
DATA	<ul style="list-style-type: none"> Aanwezigheid TCN Telehouse in Eemshaven Aanlanding transatlantische datakabel Directe verbinding met Groningen Internet Exchange 	<ul style="list-style-type: none"> Wereldwijde groei automatisering en opslag en transport van data Interesse nieuwvestigers datacenters Data op- en overslag is een groeiemarkt 	<ul style="list-style-type: none"> Leveringszekerheid energie door grote capaciteit en diversiteit aanbod op korte afstand Directe connectiemogelijkheden met energieaanbieders zonder netwerkbelasting Aanwezigheid duurzame energie (met name wind) Directe connectiemogelijkheden met Internet Xchanges in USA, Hamburg, Amsterdam Luchtkoeling mogelijk door relatieve windrijke positie aan de kust (energiebesparing) Onvoldoende technisch personeel in ICT sector 	<ul style="list-style-type: none"> Eemshaven Dataport Noord-Nederland in 2020 Aantrekken en faciliteren datawarehouses 	<ul style="list-style-type: none"> Realisatie uitbreiding Zuidoost hoek Eemshaven voor vestiging datacenters Aandacht vragen voor aanleg glasvezelverbinding Eemsdelta

	Huidige situatie	Trend	Concurrentiepositie	Visie	Doen
CHEMIE	<ul style="list-style-type: none"> 15% Nederlandse energieproductie in chemiecluster Delfzijl Onderlinge uitwisseling producten binnen chemiepark Discussie over milieubelasting Waddengebied 	<ul style="list-style-type: none"> Vergroening van de chemie door gebruik van biologische en hernieuwbare grondstoffen Grondstoffenschaarste en hoge prijzen Toename hergebruik van reststromen Toenemende concurrentie opkomende landen Strengere milieu en veiligheidseisen 	<ul style="list-style-type: none"> Stabiele sector door modernisering afgelopen jaren Basisgrondstoffen aanwezig in de regio (gas, zout, energie) Kans voor nieuwe basechemicals Sterk agribusinesssector in de regio aanwezig voor uitbouwen en innovaties in biobased chemie Kansen door verdere integratie met restproducten en -stoffen uit recycling en energiecluster Op termijn onvoldoende technisch personeel (chemie) 	<ul style="list-style-type: none"> Delfzijl: het Groene Chemiecluster van Noord-Nederland Groei door innovatie en gebruik van biologische en hernieuwbare grondstoffen Groei door andere basisgrondstoffen chemie Inzet op efficiënte uitwisselingen van producten en reststromen Hergebruik restwarmte stijgt 50% Inzet op verlaging emissies bedrijven noodzakelijk Versterken kennisontwikkeling chemie Inzet op verbetering veiligheidsniveau Inzet op industrieel MKB en dienstverlening 	<ul style="list-style-type: none"> Realisatie openbare utilities Co-siting en closed loops creëren door aantrekken en bedrijven Ontwikkelen effectief locatiebeleid t.b.v. clustering en risicobeheersing Creëren op en overslag locaties biomassa Faciliteren innovatieve startende ondernemers Faciliteren experimenteerruimte en testlocaties, bijvoorbeeld algenproefboerderij Samenwerking Eemsdelta Green voor milieumonitoring

	Huidige situatie	Trend	Concurrentiepositie	Visie	Doen
RECYCLING	<ul style="list-style-type: none"> Aanwezigheid diverse verwerkers van rest- en afvalstoffen Aanwezigheid bedrijven met diverse restproducten en -stromen 	<ul style="list-style-type: none"> Recycling sterk in opkomst door toename grondstoffen schaarste en prijsverhogingen Meer aandacht voor duurzaamheid, Cradle to Cradle en klimaatvraagstukken Verbruikseconomie staat onder druk Recycling en biomassaoverslag is een groeiemarkt Groeiemarkt reststoffen uit landbouwsector Discussie over afvalverbranding 	<ul style="list-style-type: none"> Voldoende capaciteit kade, terrein en milieuruimte voor op- en overslag en verwerking en upcycling Recyclingsector in de basis goed aanwezig Goede potentie voor verbindingen met chemie en energiecluster door aanwezigheid reststoffen Aanwezigheid reststoffen in regio, industrieel, agri en stedelijk 	<ul style="list-style-type: none"> Zelfstandig Recyclecluster voor de regio in Delfzijl Efficiency door schaalvergroting 	<ul style="list-style-type: none"> Inrichting zuidzijde Oosterhorn in Delfzijl

	Huidige situatie	Trend	Concurrentiepositie	Visie	Doen
LOGISTIEK	<ul style="list-style-type: none"> 2 havens, waarvan de Eemshaven met diepzeetoegang Grote inlandrailterminal in Veendam en trimodaal ontsloten Shuttle dienst Groningen Railport met Rotterdam Ontsluiting haven en industriegebieden door 2 baans wegen Vaarwegtoegang geschikt tot 11 m, discussie over verdere verdieping Overslag beperkt 	<ul style="list-style-type: none"> Groei van transport door groei industrie Importantie van logistieke knooppunten neemt sterk toe, belangrijke vestigingsfactor Toename verkeers- en milieuknelpunten havens Rotterdam en Amsterdam Ontwikkeling Jade Weser Port in Wilhelmshafen Verduurzaming transport en logistieke sector in opkomst Ondergronds transport groeit (pijpleidingen) Schaalvergroting in de zeescheepvaart Strengere milieu- eisen in aantocht voor zeescheepvaart Langere en zwaarder vrachtwagens (LZV's) in opkomst (30% besparing brandstof) 	<ul style="list-style-type: none"> Matige positie internationale logistiek Beperkte achterlandverbindingen van de havens via weg, water en spoor Afzetmarkt achterland beperkt Sterke concurrentie van Nederlandse en Duitse havens Verbetering kansen voor transitielading bij GRP bij aanleg Oostboog Filevrije regio, just in time leveren goede positie In de beeldvorming grote afstand tot grootstedelijke centra Bij verdubbeling N33 tot Delfzijl betere ontsluiting voor LZV's ook naar Duitsland en directe aantakking op goederenvervoer via spoor en water 	<ul style="list-style-type: none"> Inzet op verbetering infrastructuur Inzet op groei van de overslag door aantrekken nieuwe ladingstromen Aantrekken industrie met havengerelateerde logistieke stromen Inzet op vaarwegverruiming Eemshaven tot 14 m, daarna geen verdere vaarwegverdieping Geen zeewaartse uitbreiding Eemshaven Bijdragen aan vermindering milieubelasting door transport Samenwerking andere havens voor optimalisering logistieke stromen 	<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking overheden op wensenlijst infrastructuur Korting op havengelden voor schone scheepvaart Ontwikkeling van openbare utiliteiten en buisleidingenstraat Samenwerking Nederlandse en Duitse havens Intensiveren samenwerking (inter)nationale netwerken en partners in de logistieke keten